

Briuselis, 2012 12 07
COM(2012) 735 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**Bendradarbiavimo teisėsaugos srityje stiprinimas ES.
Europos keitimosi informacija modelis (EKIM)**

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

Bendradarbiavimo teisėsaugos srityje stiprinimas ES. Europos keitimosi informacija modelis (EKIM)

1. IŽANGA

Siekiant užtikrinti aukštą saugumo lygį ES ir Šengeno erdvėje būtina imtis bendrų kovos su nusikaltėlių tinklais veiksmų Europos lygmeniu¹. Tokie veiksmai būtini kovojant ne vien tik su sunkiais nusikaltimais ir organizuotu nusikalstamumu, pvz., prekyba žmonėmis, narkotikais ar šaunamaisiais ginklais, bet ir su judrių organizuotų nusikalstamų grupuočių dideliu mastu vykdomais smulkesniais nusikaltimais ir pavienių nusikaltėlių kitose valstybėse narėse padarytais nusikaltimais.

Šiuo atžvilgiu itin svarbi teisėsaugos institucijų priemonė yra valstybių narių keitimasis informacija. Todėl tarptautiniai ir dvišaliai susitarimai buvo papildyti tokiomis ES priemonėmis ir sistemomis, kaip Šengeno informacinė sistema ir Europolo informacinė sistema, kuriose įdiegtos apsaugos priemonės, skirtos apsaugoti privatumą ir asmens duomenis pagal Pagrindinių teisių chartiją. Šiame komunikate apžvelgiama, **kaip šiuo metu ES vyksta tarpvalstybinis keitimasis informacija**, ir pateikiama rekomendacijų kaip jį pagerinti.

Padaryta išvada, kad keitimasis informacija iš esmės vyksta sklandžiai, ir pateikti tai įrodantys sėkmingų rezultatų pavyzdžiai. **Todėl šiuo metu naujos ES lygmens teisėsaugos institucijų duomenų bazės ar naujos keitimosi informacija priemonės nėra būtinos.** Tačiau esamos ES priemonės galėtų ir turėtų būti įgyvendinamos geriau, o keitimąsi reikėtų organizuoti nuosekliau.

Atitinkamai šiame komunikate pateikiama rekomendacijų valstybės narėms, kaip **geriau įgyvendinti esamas priemones ir optimizuoti naudojamus ryšio kanalus**. Jame pabrėžiama būtinybė **užtikrinti aukštą duomenų kokybę, saugumą ir apsaugą**. Komunikate taip pat paaiškinama kaip Komisija teiks valstybėms narėms paramą, įskaitant **finansavimą ir mokymus**. Taip sukuriamas pavyzdinis ES ir valstybių narių veiklos modelis.

Šiuo komunikatu atsižvelgiama į Stokholmo programoje išsakytą Komisijai adresuotą raginimą įvertinus esamas priemones nustatyti Europos keitimosi informacija modelio poreikį. Komunikatas grindžiamas 2010 m. Komisijos komunikatu, kuriame pateikiama informacijos valdymo laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje apžvalga (2010 m. Apžvalgos komunikatas)² ir ES vidaus saugumo srities informacijos valdymo strategija, dėl kurios sutarta 2009 m.³, bei valstybių narių, Komisijos ir Europolo veiksmais, kuriais siekiama šią strategiją įgyvendinti (IVS veiksmai). Komunikatas taip pat remiasi ES keitimosi informacija apžvalga, kurioje dalyvavo nacionaliniai ir kt. (EDAPP, ES agentūros, Interpolas) ekspertai, teisėsaugos

¹ ES vidaus saugumo strategijos įgyvendinimas, COM(2010) 673.

² COM(2010) 385.

³ 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos išvados 16637/09.

institucijų keitimosi informacija tyrimu⁴ ir diskusijomis su suinteresuotosiomis šalimis, įskaitant duomenų apsaugos institucijas.

2. DABARTINĖ PADĖTIS

Teisėsaugos institucijos keičiasi informacija įvairiais tikslais – tirti baudžiamąjį veiką, kovoti su nusikalstamumu, atskleisti nusikaltimus (pvz., vykdydamos kriminalinės žvalgybos operacijas) ir užtikrinti viešąją tvarką ir saugumą. Kalbant apie tarpvalstybinio keitimosi informacija mastą, minėtame 2010 m. tyrime pateikti nacionaliniu lygmeniu veikiančių valstybių narių agentūrų atsakymai, kad maždaug dėl ketvirtadalio jų vykdomų tyrimų ar kriminalinės žvalgybos operacijų siūsti prašymai kitoms ES ar Šengeno valstybėms narėms.

2.1. Priemonės

2010 m. Apžvalgos komunikate aprašytos visos ES lygmens priemonės, kuriomis reglamentuojamas asmens duomenų rinkimas, saugojimas ir tarpvalstybinis keitimasis jais teisėsaugos ir migracijos valdymo tikslais. Šiame komunikate daugiausiai dėmesio skiriama **priemonėms, kurios naudojamos keisti informacija tarp valstybių narių**. Valstybės narės pateikė priemonių naudojimo pavyzdžių.

Švedijos iniciatyva⁵ nustatomos taisyklės, reglamentuojančios valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimasi turima informacija ir žvalgybos informacija atliekant baudžiamosios veikos tyrimus arba vykdant kriminalinės žvalgybos operacijas, ir keitimosi tokia informacija terminai. Ja taikomas „lygiavertės prieigos“ principas – prašančiosioms valstybėms narėms informacija turi būti suteikiama taikant ne griežtesnes sąlygas nei taikomos prieigai nacionaliniu lygmeniu. Jei keičiamasi informacija, susijusia su Europolo ir Eurojusto kompetencijai priskiriamais nusikaltimais, ja turi būti keičiamasi taip pat ir su šiomis institucijomis.

2012 m. žinomas Italijos sukčiautojas įtikino Švedijos įmonę pervesti 65 000 EUR į sąskaitą Italijoje. Švedijos kontaktinis centras (žr. 3.2 dalį) SIRENE kanalu (žr. toliau) gavo prašymą iš Italijos susisiekti su įmonės direktoriumi ir išsiaiškinti, ar pervedimas jau buvo padarytas; tokiu atveju Italija pinigų būtų išaldžiusi. Švedija ėmėsi veiksmų ir mažiau kaip per 24 valandas pateikė atsakymą pagal Švedijos iniciatyvą. Dėl šių sparčiai atliktų veiksmų Švedijos policijai buvo pranešta, kad įmonė tapo sukčiavimo auka, o Italijos valdžios institucijos gavo informacijos, reikalingos imtis veiksmų, todėl pinigai greičiausiai bus atgauti.

2012 m. netoli Paryžiaus esančios ligoninės skubios pagalbos skyriuje Belgijoje gimęs asmuo su pavojinga šautine žaizda nerišliai paaiškino, kaip jis buvo sužeistas. Jį lydinčio asmens suteikta informacija atkreipė tyrėjų dėmesį į galimą nusikalstamą veiką Belgijoje. Po pirmųjų apklausų paaiškėjo, kad sužeistas asmuo Belgijoje žinomas ir netgi įtariamas žmogžudyste. Prancūzijos institucijos nedelsdamos pagal Švedijos iniciatyvą savanoriškai nusiuntė informaciją Belgijos policijai, kuri greitai nustatė sąsają su įvykiais Belgijoje prieš dvi dienas, kai keturi ginkluoti vyrai pagrobė juvelyrinių dirbinių parduotuvės darbuotoją. Pasirodžius policijai jie bandė bėgti, tačiau kilus susišaudymui vienas asmuo buvo sužeistas, o kiti pabėgo. Remdamosi šia informacija Prancūzijos institucijos stebėjo šį asmenį

⁴ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/categories/studies/index_en.htm.

⁵ Tarybos pamatinis sprendimas 2006/960/TVR.

laukdamas Europos arešto orderio (EAO), kuris buvo išduotas tą pačią dieną Belgijoje ir perduotas Prancūzijai SIRENE kanalu.

Priumo sprendime⁶ numatytas automatinis keitimasis DNR analitėmis, pirštų atspaudais (PA) ir transporto priemonių registracijos duomenimis (TPRD) nusikalstamos veikos tyrimo (DNR, PA, TPRD), nusikalstamos veikos prevencijos (PA, TPRD) ir viešojo saugumo palaikymo (TPRD) tikslais. Biometriniai duomenys (DNR, PA) lyginami pagal principą „yra atitiktis“ arba „nėra atitiktis“ – atlikus automatinį palyginimą nustatoma anonimiška atitiktis, jei prašančiosios valstybės narės turimi DNR ar PA duomenys atitinka kitos valstybės narės turimus duomenis. Susiję asmens ar bylos duomenys pateikiami tik gavus atskirą papildomą prašymą.

Vokietijos mieste esančiame bute rastas vyro lavonas su durtinėmis žaizdomis. Ant durų staktos rastas pirštų antspaudas. Atlikus paiešką pagal Priumo sprendimą nustatyta atitiktis Bulgarijos duomenų bazėje. Kitą dieną Bulgarijos paprašyta pateikti daugiau informacijos, ji buvo gauta per tris valandas ir nedelsiant įtraukta į Šengeno informacinę sistemą (SIS – žr. toliau). Kitą dieną susijęs asmuo buvo areštuotas Austrijoje.

2007 m., pradėjus keistis informacija pagal Priumo sprendimą, Vienoje iš policijos automobilio buvo pavogta įranga. Automobilyje rasti DNR pėdsakai atitiko Austrijos duomenų bazėje esančius pėdsakus, rastus tiriant panašią bylą, tačiau būtent nustatytus atitiktį Vokietijos duomenų bazėje pagal Priumo sprendimą, nustatyta serijinio vagies iš Lenkijos tapatybė. Austrijoje išdavus EAO įtariamasis buvo areštuotas Lenkijoje (nustatytus atitiktį remiantis SIS perspėjimu) ir vėliau nuteistas Austrijoje.

Europol remia valstybių narių veiksmus bei jų bendradarbiavimą organizuoto nusikalstamumo, terorizmo ir kitų rūšių sunkių nusikaltimų (kurie išvardyti Tarybos sprendimo dėl Europolo⁷ priede), darančių poveikį dviems ar daugiau valstybių narių, prevencijos ir kovos su jais srityje. Europolo nacionaliniai padaliniai (ENP) suteikia galimybę valstybėms narėms keistis žvalgybos ir kitokia informacija. Europolo informacinė sistema – tai duomenų bazė (183 000 informacijos vienetų), kurioje saugoma valstybių narių pateikta informacija apie Europolo kompetencijai priskiriamus tarpvalstybinius nusikaltimus bei juose dalyvavusius asmenis (41 000 informacijos vienetų), ir kiti susiję duomenys. Europolas šią sistemą naudoja analizėms atlikti, o valstybės narės gali ja naudotis vykdydamos tyrimus. Nuo 2011 m. valstybės narės gali paskirti kitas teisėsaugos institucijas, ne tik ENP, kurioms suteikiama prieiga atlikti paiešką pagal principą „yra atitiktis“ arba „nėra atitiktis“. Naudodamasis analizės darbo bylomis Europolas pateikia operatyvines analizes, skirtas padėti atliekant tarpvalstybinius tyrimus.

Naudojant suklastotas mokėjimo korteles bankomatuose visoje Slovėnijoje buvo išimtos didelės pinigų sumos. Dėl šios nusikalstamos veikos buvo tiriami du Bulgarijos piliečiai. Pasinaudojus Europolo informacine sistema (EIS) nustatyta atitiktis, iš kurios paaiškėjo, kad vienas iš asmenų įvykdė tokius pat nusikaltimus Prancūzijoje ir Italijoje. Prancūzija pateikė išsamios informacijos EIS. Gavus greitą Prancūzijos atsakymą per SIENA (žr. toliau), patikrinus pirštų antspaudus ir panaikinus duomenų tvarkymo apribojimą Slovėnijos institucijos galėjo panaudoti duomenis kaip įrodymus teismuose. Iš Europolo analizės darbo bylos paaiškėjo sąsaja tarp bylų Slovėnijoje, Bulgarijoje, Prancūzijoje, Airijoje, Italijoje ir Norvegijoje.

⁶ Tarybos sprendimas 2008/615/TVR.

⁷ 2009/371/TVR.

Šengeno informacinėje sistemoje (SIS) kaupiami perspėjimai apie asmenis ir daiktus. SIS naudojama Šengeno erdvėje ir prie jos išorės sienų kaip kompensacinė priemonė panaikinus vidaus sienas, kuria siekiama šiame regione užtikrinti aukštą saugumo lygį. Tai didelės apimties sistema (joje yra daugiau kaip 43 mln. perspėjimų), kuria atitinkamoje srityje dirbantys pareigūnai gali naudotis pagal principą „yra atitiktis“ arba „nėra atitikties“. Nustačius atitiktį (t. y. kai duomenys apie asmenį ar daiktą atitinka perspėjimą) papildomos informacijos galima gauti per SIRENE biurus (žr. toliau). SIS pakeis patobulinta **SIS II**, kurioje bus galima susieti susijusius perspėjimus (pvz., perspėjimą apie asmenį ir apie transporto priemonę), saugoti pirštų antspaudus, nuotraukas ir Europos arešto orderių kopijas; joje taip pat bus nustatytos naujos perspėjimų kategorijos. Tarybos sprendimu dėl SIS II⁸ apibrėžiamos perspėjimų kategorijos siekiant remti policijos ir teisminių institucijų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose. Šiuo atžvilgiu SIS II dalyvaus visos ES valstybės narės, o Europolas ir Eurojustas toliau turės priegios galimybę. Pagrindinių SIS II dalių valdymas bus perduotas IT agentūrai⁹.

Kitos ES priemonės ar IT sistemos naudojamos, kai teisėsaugos informacija keičiasi muitinės (konvencija „Neapolis II“, Muitinės informacinė sistema, kuri yra Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) administruojamos Kovos su sukčiavimu informacinės sistemos dalis), finansinės žvalgybos padaliniai, turto susigrąžinimo tarnybos ir perspėjimo apie elektroninius nusikaltimus sistemos¹⁰. Terorizmo ir kitų sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo ir tyrimo tikslais teisėsaugos institucijoms suteikiama (Vizų informacinė sistema) prieiga prie kitų didelės apimties ES sistemų arba siūloma ją suteikti (EURODAC¹¹). Klausimas dėl priegios suteikimo teisėsaugos institucijoms ir tokios priegios suteikimo sąlygų įtrauktas į šiuo metu vykdomą parengiamąjį darbą, susijusį su pasiūlymu dėl atvykimo ir išvykimo sistemos, kuris bus pateiktas netrukus.

Siekiant gerinti informuotumą apie padėtį ir gebėjimą reaguoti užkertant kelią neteisėtai migracijai ir tarpvalstybiniam nusikalstamumui prie ES išorės sienų, rengiama Europos sienų stebėjimo sistema (EUROSUR), skirta nacionalinių koordinavimo centrų ir Frontex keitimuisi informacija ir operatyviam bendradarbiavimui. Siekiant sudaryti sąlygas keistis informacija tarp septynių susijusių sektorių (įskaitant bendrąją teisėsaugą) valdžios institucijų ir tarpvalstybiniu mastu bei užtikrinti esančių ir būsimų stebėjimo sistemų, pvz., EUROSUR, sąveikumą, kuriama Bendra dalijimosi informacija aplinka (BDIA) ES jūrų sričiai stebėti, kuria siekiama, *inter alia*, gerinti informuotumą apie jūrų srities padėtį.

Valstybės narės taip pat keičiasi informacija pagal nacionalinius įstatymus ir dvišalius susitarimus. Visos jos taip pat priklauso Interpolui, per kurį, naudojantis Interpolo pranešimais arba duomenų bazėmis galima keistis informacija su viso pasaulio šalimis arba, naudojantis Interpolo kanalu, dvišaliu pagrindu.

⁸ 2007/533/TVR.

⁹ Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra.

¹⁰ Parengus būsimą Europos kibernetinio saugumo strategiją bus suteikta galimybė įvertinti tinklų ir informacijos apsaugos institucijų ir teisėsaugos institucijų keitimosi informacija (pvz., per Europos kovos su elektroniniu nusikalstamumu centrą) ateities poreikius.

¹¹ Prieglobsčio prašytojų ir neteisėtai sienas kertančių asmenų pirštų antspaudų ES duomenų bazė.

2.2. Kanalai ir ryšio priemonės

Tarpvalstybiniam keitimuisi informacija naudojami **trys pagrindiniai kanalai**. Jų veikimą užtikrina kiekvienoje valstybėje narėje esantys nacionaliniai padaliniai, kurie naudoja susijusių ryšio priemonę:

- (1) Nustačius perspėjimo SIS atitiktį **SIRENE biurais**¹² gali gauti papildomos informacijos iš perspėjimą pateikusių valstybės narės. Jie veikia 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę ir vadovaujasi SIRENE vadove išdėstytomis procedūromis. Šiuo metu biurai informacija keičiasi naudodami SISNET sistemą, kuri iki 2013 m. kovo mėn. pabaigos bus pakeista SIS II ryšio tinklu.
- (2) **Europolo** nacionaliniai padaliniai (ENP) keičiasi informacija su Europolu. Jie taip pat gali dvišaliu pagrindu keistis informacija apie Europolo kompetencijai nepriskiriamus nusikaltimus ir nedalyvaujant Europolui. ENP gali keistis informacija tiesiogiai arba per Europolo ryšių palaikymo pareigūnus, kurie yra ENP dalis, tačiau dirba Europolo būstinėje. Europolo ir valstybių narių keitimuisi informacija Europolas sukūrė saugią ryšio priemonę **SIENA**¹³. 2011 m. valstybės narės naudodamosi SIENA pasikeitė 222 000 pranešimais, o 53 proc. šių pranešimų esančia informacija buvo pasikeista su Europolu.
- (3) 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę veikiantys **Interpolo** nacionaliniai centriniai biurai keičiasi informacija su Interpolu ir dvišaliu pagrindu, Interpolui nedalyvaujant. Nacionaliniai centriniai biurai naudoja Interpolo sukurtą ryšio priemonę I-24/7.

Kiti kanalai – tai dvišaliu pagrindu dirbantys ryšių palaikymo pareigūnai (dirbantys kitose valstybėse narėse ir paprastai dalyvaujantys sudėtingesnėse bylose) ir policijos ir muitinių bendradarbiavimo centrai (įsteigti kaimyninių valstybių narių siekiant remti keitimąsi informacija ir operatyvinį bendradarbiavimą pasienio regionuose).

Kanalo pasirinkimas iš dalies reglamentuojamas ES teisės aktais: SIS prašymai pateikti papildomos informacijos nustačius atitiktį privalo būti pateikiami per SIRENE biurus, o keitimasis informacija su Europolu privalo vykti per ENP. Kitais atvejais valstybės narės gali pačios pasirinkti kokius kanalus naudoti.

2.3. Įvairių priemonių ir kanalų sąveika

Yra daugybė įvairių konkrečioms tikslams skirtų priemonių ir kanalų. Vykdamas baudžiamosios veikos tyrimą vienu metu ar paeiliui gali būti naudojamos kelios priemonės. Tarpvalstybinis sunkaus ar organizuoto nusikalstamumo atveju asmenį ar daiktą galima patikrinti Europolo informacinėje sistemoje ir SIS, o nustačius atitiktį galima pateikti papildomos informacijos prašymus per, atitinkamai, Europolo ar SIRENE kanalus. Pagal Priumo sprendimą galima keistis biometriniais pėdsakais ir vėliau, nustačius atitiktį, pagal Švedijos iniciatyvą galima pateikti prašymą naudojant SIENA priemonę.

Neatsižvelgiant į naudojamas priemones ar jų naudojimo eiliškumą, būtina laikytis kiekvienai priemonei nustatytų taisyklių. Šiomis taisyklėmis reglamentuojama duomenų apsauga, duomenų saugumas bei kokybė ir tikslas, kuriuo priemonės gali būti naudojamos.

¹² *Supplementary Information Request at the National Entry* santrumpa.

¹³ *Secure Information Exchange Network Application* santrumpa.

Nacionaliniu lygmeniu tvarkant duomenis, skirtus tarpvalstybiniam keitimuisi informacija, taip pat privalu laikytis ES asmens duomenų apsaugos teisės aktų¹⁴. Reikia laikytis proporcingumo principo, pvz., pagal Švedijos iniciatyvą galima atsisakyti patenkinti prašymą, jei informacijos pateikimas būtų aiškiai neproporcingas prašymo tikslui. Pagal šias taisykles prašymus ir atsakymus turi patvirtinti kvalifikuoti darbuotojai, dirbantys su atitinkamomis informacinėmis priemonėmis.

2.4. Sąveika su teisiniu bendradarbiavimu

Baudžiamosios teisenos procese dalyvauja tiek teisėsaugos, tiek teisminės institucijos, tačiau vienas iš valstybių narių skirtumų yra tai, koku mastu teisminės institucijos (įskaitant prokurorus) vadovauja baudžiamosios veikos tyrimui ar jį prižiūri. Tais atvejais, kai procesui vadovauja teisminės institucijos ir kai informacijos prireikia kaip įrodymų, paprastai būtinos savitarpio teisinės pagalbos (STP) teismo bendradarbiavimo procedūros.

Be to, vienoje valstybėje narėje tam tikra informacija teisėsaugos institucijoms gali būti tiesiogiai prieinama, o kitoje valstybėje narėje gali reikėti teismo institucijų leidimo. Pagal Švedijos iniciatyvą, jei prašoma informacija gali būti suteikta tik gavus teismo institucijų leidimą, tuomet teisėsaugos institucija, į kurią kreipiamasi, turi pateikti prašymą teisminei institucijai, o ši privalo taikyti tas pačias taisykles, kurias taikytų išimtinai vidaus pobūdžio byloje.

Atlikus apžvalgą nustatyta, kad, teisėsaugos ekspertų nuomone, dėl skirtingų taisyklių tarpvalstybiniai tyrimai užtrunka pernelyg ilgai. Nors šiame komunikate šis klausimas neaptariamas, galima pažymėti, kad Eurojustas gali palengvinti teismo bendradarbiavimą. Svarbus būtų ir šiuo metu svarstomas Europos tyrimo orderis, kuris galėtų pakeisti galiojančias įrodymų rinkimo tarpvalstybinėse bylose taisykles, įgyvendinant tarpusavio pripažinimo principą. Jis turėtų būti pripažintas ir vykdomas taip pat sparčiai, kaip ir panašioje nacionalinėje byloje ir bet kuriuo atveju laikantis numatytų terminų.

2.5. Principai

2010 m. Apžvalgos komunikate Komisija išdėstė pagrindinius ir su procesu susijusius principus, kuriais remiantis siekiama plėtoti naujas iniciatyvas ir vertinti esamas priemones.

Pagrindiniai principai:

- (1) Pagrindinių teisių, visų pirma teisės į privatumą ir duomenų apsaugą užtikrinimas. Šios teisės nustatytos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose ir Sutarties dėl ES veikimo 16 straipsnyje.
- (2) *Būtinumas*. Teisės į privatumą apribojimas pateisinamas tik jei jis yra teisėtas, juo siekiama teisėto tikslo ir jis yra būtinas demokratinėje visuomenėje.
- (3) *Subsidiarumas*.
- (4) *Kruopštus rizikos valdymas*. Reikia įvertinti būtinumą ir apriboti tikslą.

Su procesu susiję principai:

¹⁴ Tarybos pamatinis sprendimas 2008/977/TVR.

- (1) *Ekonominis efektyvumas*. Tam būtina atsižvelgti į esamus sprendimus ir įvertinti, ar pasiūlymo tikslus būtų galima pasiekti geriau naudojant esamas priemones.
- (2) *Politikos rengimas laikantis principo „iš apačios į viršų“*. Šio principo pavyzdys – ši komunikatą rengiant atlikta apžvalga, kurioje dalyvavo teisėsaugos ekspertai.
- (3) *Aiškus pareigų paskirstymas*. 2010 m. Apžvalgos komunikate pažymėta, kad valstybėse narėse nebuvo projekto vadovo, į kurį būtų buvę galima kreiptis patarimo įgyvendinant Priumo sprendimo nuostatas. Komisijos ataskaitoje dėl Priumo sutarties nurodyta, kaip šis trūkumas dabar iš dalies kompensuojamas Europolo teikiama pagalba. Kalbant apie 2010 m. Apžvalgos komunikate išdėstytą mintį, kad IT agentūra galėtų teikti techninius patarimus, dabartiniai agentūros prioritetai yra kiti. Šį klausimą bus galima persvarstyti atliekant trijų metų vertinimą, kurį reikia parengti iki 2015 m. pabaigos.
- (4) *Peržiūra ir galiojimo pabaigos sąlygos*. Komisija parengė ataskaitas dėl Švedijos iniciatyvos ir Priumo sutarties; šiame komunikate į jas atsižvelgta.

3. VERTINIMAS IR REKOMENDACIJOS

Šioje dalyje daugiausia dėmesio skiriama Švedijos iniciatyvai, Priumo sprendimui ir Europolo kanalui. Nors SIS ir SIRENE kanalais keičiamasi dideliu informacijos kiekiu, rekomendacijų dėl šių priemonių nepateikiama, kadangi šioje srityje jau vyksta svarbūs pokyčiai, ypač susiję su būsimo perėjimu prie SIS II.

3.1. Geriau naudoti esamas priemones

Išskyrus būsimą Europolo reformą, Komisija artimiausiu metu neketina siūlyti minėtų ES priemonių pakeitimų. Naujų priemonių šiuo metu taip pat nereikia. Pirmiausia **būtina įgyvendinti esamas priemones**.

Tai visų pirma taikoma Priumo sprendimui. Prie šio komunikato pridedamoje Komisijos ataskaitoje dėl Priumo sprendimo teigiama, kad keitimasis duomenimis pagal Priumo sprendimą yra labai vertingas atliekant tyrimus, tačiau jis įgyvendinamas per lėtai. **Daugelis valstybių narių vis dar nesikeičia duomenimis pagal Priumo sprendimą, nors jo perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo 2011 m. rugpjūčio 26 d.**¹⁵ Pagrindinės priežastys – techninio pobūdžio kliūtys ir žmoniškųjų ir finansinių išteklių trūkumas valstybėse narėse. Tačiau turint omenyje ES paramos galimybes (finansavimą, mobilią kompetencijos grupę (MKG), pagalbos tarnybą), atrodo, kad labiausiai reikia politinės valios įgyvendinti priemonę. Kaip teigiama ataskaitoje, Komisija toliau teiks pagalbą siūlydama ES finansavimą. Tačiau aplinkybės pasikeis 2014 m. gruodžio mėn., kai Komisija galės pradėti pažeidimo tyrimo procedūras. Iki tol nacionalinio įgyvendinimo kontrolės taisyklės netaikomos, kadangi Priumo sprendimas, kaip ir Švedijos iniciatyva, buvo priimtas pagal buvusįjį trečiąjį ramstį.

¹⁵ Priumo sprendimą įgyvendino šios valstybės narės:
DNR: BG/CZ/DE/EE/FR/CY/LV/LT/LU/HU/NL/AT/PT/RO/SI/SK/FI;
PA: BG/CZ/DE/EE/ES/FR/CY/LT/LU/HU/NL/AT/SI/SK;
TPRD: BE/DE/ES/FR/LT/LU/NL/AT/PL/RO/SI/FI/SE.
Daugiau informacijos pateikiama ataskaitoje dėl Priumo sprendimo.

Dėl **Švedijos iniciatyvos** 2011 m. Komisija pranešė, kad dar neišnaudotos visos šios priemonės galimybės, tačiau ji taps svarbesnė¹⁶. Šis vertinimas tebegalioja – dar ne visos valstybės narės įgyvendino Švedijos iniciatyvą¹⁷. Daugelis valstybių narių pranešė, kad jau perkėlė šią priemonę į savo nacionalinės teisės aktus¹⁸, o kai kurios teigė, kad joms to daryti neprireikė, kadangi jų nacionalinės teisės aktai ir taip atitiko šią priemonę¹⁹. Tačiau, nepaisant priemonės privalumų (įskaitant lygiavertės prieigos principą ir terminus), praktiškai ji nėra plačiai naudojama. Nurodomos priežastys – priemonės alternatyvos laikomos tinkamomis, o prašymo forma (netgi jos supaprastintas 2010 m. variantas²⁰) yra sudėtinga.

Komisijos paprašyta įvertinti jos veiksmingumą tokiais atvejais, kai nustačius atitiktį pagal Priumo sprendimą pateikiami papildomos informacijos prašymai²¹. Kai papildomą informaciją reikia pateikti kaip įrodymus teisme, paprastai reikalingas teismo bendradarbiavimo prašymas. Tačiau jei informacija (kol kas) nenaudojama kaip įrodymai, turėtų būti skatinama sistemingai naudoti Švedijos iniciatyvą kaip teisinį pagrindą ir SIENA kaip ryšio priemonę, siekiant pasinaudoti visais jų privalumais ir suderinti valstybių narių praktiką su vienintele geriausia patirtimi.

Kalbant apie **Europolą**, 2012 m. vertinime²² nustatyta, kad valstybės narės tinkamai nesikeičia informacija su Europolu (taigi ir viena su kita). Komisija šį klausimą nagrinės pasiūlyme iš dalies pakeisti Europolo teisinį pagrindą. Taryba savo ruožtu paragino valstybes nars daugiau naudotis Europolo informacine sistema²³.

Pagal Stokholmo programą Komisija užsakė tyrimą dėl galimybės sukurti **Europos policijos registru rodyklės sistemą (EPRRS)**²⁴. Nusikaltimams vis dažniau peržengiant valstybių sienas siekiama reaguoti į atsiradusį poreikį vienos valstybės narės policijos pareigūnui žinoti, ar įtariamasis yra žinomas kitos valstybės narės policijai. Laikydamosi ekonominio efektyvumo principo Komisija mano, kad EPRRS sukūrimas **šiuo metu nėra pagrįstas**, nes visapusiškai nesinaudojama esamomis priemonėmis, kurias naudojant geriau arba efektyviau būtų galima iš dalies arba visiškai pasiekti minėtą tikslą. Tai pirmiausia susiję su Europolo informacine sistema (svarbių duomenų įkėlimas ir prieigos išplėtimas nacionaliniu lygmeniu), SIS II (dažnesnis svarbių perspėjimų apie asmenis ir transporto priemonės naudojimas patikros tikslais siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikalstamą veiką ir užkirsti kelią visuomenės saugumo grėsmėms), SIENA (tolesnis prieigos plėtojimas nacionaliniu lygmeniu, susiejimas su nacionalinėmis sistemomis ir, prireikus, užduočių automatizavimas) ir Priumo sprendimu (visiškas jo įgyvendinimas siekiant geriau nustatyti įvairiose valstybėse narėse veikiančių nusikaltėlių tapatybę).

Valstybės narės raginamos:

- Visiškai įgyvendinti Švedijos iniciatyvą, įskaitant lygiavertės prieigos principą.
- Visiškai įgyvendinti Priumo sprendimą naudojantis teikiama ES parama.

¹⁶ SEC(2011) 593.

¹⁷ Valstybės narės, kurios dar nepriėmė įgyvendinimo teisės aktų: BE/EL/IT/LU.

¹⁸ BG/CZ/DK/DE/EE/ES/FR/CY/HU/LT/LV/NL/PL/PT/RO/SI/SK/FI/SE.

¹⁹ IE/MT/AT/UK.

²⁰ 9512/1/10.

²¹ 2011 m. spalio 27–28 d. Tarybos išvados 15277/11.

²² https://www.europol.europa.eu/sites/default/files/publications/rand_evaluation_report.pdf.

²³ 2012 m. birželio 7–8 d. Tarybos išvados.

²⁴ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/documents/categories/studies/index_en.htm.

- Nustačius atitiktį ir pagal Priumo sprendimą prašant papildomos informacijos naudoti Švedijos iniciatyvą ir SIENA priemonę.

Komisija:

- Toliau teiks ES finansavimą Priumo sprendimo įgyvendinimui remti.
- Iki 2014 m. gruodžio mėn. pasirengs šioje srityje taikyti taisykles, kuriomis bus užtikrinamas nacionalinis ES teisės aktų įgyvendinimas.

3.2. Optimizuoti ir valdyti kanalų naudojimą

Kanalo pasirinkimas. Kadangi valstybės narės gali laisvai pasirinkti kanalus (išskyrus SIRENE biurams ir ENP taikomus teisinius reikalavimus), skirtingi kanalai naudojami skirtingu mastu. ES policijos vadovų patvirtintame Geros praktikos, skirtos vadovautis policijos tarptautinio bendradarbiavimo skyriams nacionaliniu lygiu, vadove (2008 m. vadove)²⁵ nustatyti tam tikri kriterijai²⁶, tačiau jie nėra privalomi ir jais nepasiekta nacionalinių praktikų konvergencijos. Kai kurios valstybės narės ėmė sistemiškiau naudoti Europolo kanalą. Kitos toliau naudoja daugiausia Interpolo kanalą, kuris atrodo patrauklus, viena vertus, dėl jo tradicinio pagrindinio vaidmens tarptautiniame policijos bendradarbiavime ir, kita vertus, dėl jo patogumo naudoti. Su SIS nesusijusiems klausimams, pvz. prašymams pagal Švedijos iniciatyvą, kai kurios valstybės narės naudoja SISNET.

Komisija mano, kad laikas ES taikyti nuoseklesnį metodą, kuriuo Europolo kanalui būtų suteiktas pagrindinis vaidmuo. Pagal šį metodą, jei kanalo naudojimas nėra teisiškai apibrėžtas, **Europolo kanalas, naudojamas kartu su SIENA priemone, turėtų tapti standartiniu kanalu**, nebent dėl konkrečių priežasčių reikėtų naudoti kitą kanalą. Taigi, pvz., policijos bendradarbiavimo prašymai, kurie dabar pateikiami per SISNET (kurios veikla bus nutraukta pradėjus veikti SIS II²⁷), ateityje turėtų būti pateikiami naudojant SIENA.

Kai kurios valstybės narės pirmenybę teikia metodui, pagal kurį galima laisvai naudoti skirtingus kanalus, tačiau Komisija su tuo nesutinka. Būtų geriau, jei visos valstybės narės nustatytų nacionalines taisykles, reglamentuojančias kanalo pasirinkimą, ir šias taisykles sujungtų į vieną bendrą metodą, o ne taikytų skirtingus metodus, kaip dabar. Europolo kanalo pasirinkimas pateisinamas jo teikiamais privalumais. Prireikus galima paprašyti Europolo ryšių palaikymo pareigūnų pagalbos. SIENA priemonę galima naudoti tiesioginiam keitimuisi informacija dvišaliu pagrindu, tačiau ji taip pat palengvina keitimąsi informacija su Europolu pagal Europolo sprendimo ir Švedijos iniciatyvos teisinius reikalavimus. SIENA pranešimai yra susisteminti, jais galima perduoti didelius duomenų kiekius ir jais keičiamasi labai saugiai. Keičiantis susisteminto formato informacija, pvz., naudojant SIENA, užtikrinama geresnė duomenų apsauga. Siūlomas metodas visiškai atitinka būsimą Komisijos pasiūlymą dėl Europolo reformos ir Europos Vadovų Tarybos parengtas Stokholmo programos strategines gaires, kuriose teigiama, kad „Europolas turėtų tapti valstybių narių teisėsaugos institucijų keitimosi informacija centru, paslaugų teikėju ir teisėsaugos tarnyboms skirta platforma“.

Kanalų naudojimo valdymas. Vieno langelio principu veikiantis kontaktinis centras (KC) – 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę veikiantis centras, skirtas tarptautiniam

²⁵ 7968/08.

²⁶ Kriterijai pakartoti Švedijos iniciatyvos įgyvendinimo gairėse, 9512/1/10.

²⁷ SIS II ryšio tinklą pagal įstatymą sudaro SIS II duomenys ir papildoma informacija.

polycijos bendradarbiavimui, apimantis visus valstybės narės SIRENE biurus, ENP ir Interpolo nacionalinius centrinius biurus ir kitų kanalų kontaktinius centrus. 2007 m. po trečio abipusio vertinimo apsilankymų etapo²⁸ padaryta išvada, kad kiekviena valstybė narė turi įkurti KC (nors toks pavadinimas naudotas ne visada); tai taip pat rekomenduota 2008 m. vadove. Daugelis valstybių narių turi tarptautinius policijos bendradarbiavimo padalinius, tačiau tik kai kurie iš jų pasižymi tokiais pat funkcijomis, kaip visaverčiai KC. 2012 m. Taryba paragino valstybes nares „išnagrinėti galimybes sukurti“ KC²⁹. Komisijos užmojis buvo dar platesnis – siekiant gerinti visą ES teisėsaugos institucijų keitimąsi informacija, **visos valstybės narės turėtų įkurti KC** su tam tikromis būtiniausiomis funkcijomis.

Kitai valstybei narei pateikiamų prašymų atžvilgiu susiejus skirtingus kanalus į vieną organizacinę struktūrą, veikiančią pagal nacionalines kanalų pasirinkimo taisykles, bus užtikrintas teisingas ir nuoseklus kanalo pasirinkimas bei prašymų kokybė. Kokybė užtikrinama KC patvirtinant, kad prašymai yra būtini ir tinkami. Jei keitimasis informacija vyksta ne per KC (pvz., per policijos ir muitinės bendradarbiavimo centrus (PMBC) ar nacionalines agentūras, per kurias informacija keičiamasi tiesiogiai, naudojant SIENA), KC gali užtikrinti veiksmų derinimą nacionaliniu lygmeniu. Gaunamų prašymų atžvilgiu KC turėtų turėti, jei tai teisiškai leistina, tiesioginę prieigą prie nacionalinių duomenų bazių, kad galėtų greitai atsakyti į pateiktus prašymus, ypač laikantis Švedijos iniciatyvos terminų. Nuosekliai derinant visų kanalų veiklą būtų galima remtis SIRENE vadove nustatytomis taisyklėmis (pvz., reglamentuojančiomis saugumą, darbų srauto sistemas, duomenų kokybę ir darbuotojus). Dalijantis ištekliais, pvz., darbuotojais ir infrastruktūra, galima sumažinti išlaidas arba bent geriau panaudoti išteklius.

KC turėtų apimti visas teisėsaugos agentūras, įskaitant muitinę. Sienų stebėjimo srityje KC turėtų bendradarbiauti su nacionaliniais koordinavimo centrais (NKC). Jei tai suderinama su nacionalinėmis teisinėmis sistemomis, reikėtų sukurti sąsajas su teisinėmis institucijomis, ypač tokiais atvejais, kai jos prižiūri baudžiamosios veikos tyrimus.

Vis daugiau PMBC³⁰ sėkmingai keičiasi informacija vietos ir regiono lygmeniu. Kasmet rengiamose konferencijose ES lygmeniu suteikiama galimybė pasidalinti patirtimi ir aptarti bendrus metodus. Nors iš esmės daugiausia keičiamasi informacija, kuri nėra susijusi su sunkiausiais ir organizuotais nusikaltimais, vienas iš uždavinių yra užtikrinti, kad svarbių bylų informacija būtų perduota nacionaliniu lygmeniu (KC) ir prireikus Europolui. Šiuo atžvilgiu Komisija laukia šiuo metu PMBC, naudojant SIENA priemonę, vykdomo bandomojo projekto (pagal informacijos valdymo strategijos (IVS) veiksmą).

Keitimosi informacija sistema yra IVS veiksmas, kuriam vadovauja Europolas ir kuriuo siekiama sukurti bendrą portalą, skirtą prieigai prie esamų kanalų ir sistemų, griežtai laikantis jų saugumo ir duomenų apsaugos taisyklių. Komisija mano, kad palengvinti naudojimąsi esamais kanalais ir sistemomis būtų naudinga, tačiau būtina papildomai įvertinti keitimosi informacija sistemos išlaidas ir naudą, nustatyti finansavimo šaltinį ir kaip projektas būtų valdomas. Atliekant šį vertinimą taip pat turėtų būti įtraukta IT agentūra³¹.

Valstybės narės raginamos:

²⁸ 13321/3/07.

²⁹ 2012 m. birželio 7–8 d. Tarybos išvados 10333/12.

³⁰ 2011 m. pabaigoje buvo 38 PMBC.

³¹ Europos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra.

- Jei kanalo naudojimas nėra teisiškai apibrėžtas, keičiantis informacija kaip standartinį kanalą naudoti Europolo kanalą kartu su SIENA priemone, nebent dėl konkrečių priežasčių reikėtų naudoti kitą kanalą.
- Parengti nacionalines kanalo pasirinkimą reglamentuojančias taisykles.
- Ypač tuomet, kai pradės veikti SIS II ir SISNET veikla bus nutraukta, naudoti Europolo kanalą ir SIENA priemonę keičiantis su policijos bendradarbiavimu susijusia informacija, kuria šiuo metu keičiamasi per SISNET.
- Jei jo dar nėra, įsteigti 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę veikiančią kontaktinį centrą (KC), kuris apimtų visus pagrindinius kanalus, susietų visas teisėsaugos institucijas ir turėtų prieigą prie nacionalinių duomenų bazių.
- Užtikrinti, kad informacija, kuria keičiamasi per policijos ir muitinių bendradarbiavimo centrus, būtų prireikus perduota nacionaliniu lygmeniu ir atitinkamais atvejais Europolui.
- Užmegzti KC ir EUROSUR NKC bendradarbiavimą.

Taryba raginama:

- Pakeisti ES lygmens gaires, kad būtų atsižvelgta į minėtas kanalo pasirinkimą reglamentuojančias taisykles.

Komisija:

- Dalyvaus vertinant keitimosi informacija sistemos įgyvendinamumą.

3.3. Užtikrinti duomenų kokybę, saugumą ir apsaugą

Būtina griežtai laikytis esamomis priemonėmis nustatytų duomenų apsaugos taisyklių. Pagal 2012 m. sausio 25 d. Komisijos pateiktą direktyvos, taikomos nacionaliniu lygmeniu tvarkant asmens duomenis nusikalstamų veikų prevencijos, tyrimo, nustatymo ar traukimo baudžiamojo atsakomybėn už jas tikslais, pasiūlymą³² esamomis priemonėmis nustatytas duomenų apsaugos taisykles reikės peržiūrėti ir įvertinti, ar jas būtina suderinti su direktyva.

Siekiant apsaugoti asmens duomenų, kuriais keičiamasi, vientisumą ir užtikrinti, kad valstybės narės užtikrintai keistųsi informacija, būtinas **aukštas duomenų saugumo lygis**. Grandinė stipri tik tiek, kiek stipri jos silpniausia grandis – valstybės narės ir ES agentūros privalo užtikrinti, kad duomenimis keičiamasi per itin saugius tinklus. Minėtame direktyvos pasiūlyme nustatytos duomenų saugumo taisyklės³³, o ES lygmeniu nustatytos išsamios saugumo taisyklės, skirtos apsaugoti įslaptintą ES informaciją³⁴.

Ne mažiau svarbus **aukštas duomenų kokybės lygis**. Šiuo atžvilgiu svarbus veiklos procesas, t. y. kaip praktiškai vyksta keitimasis informacija. Vienas iš jo aspektų – **automatizuoti konkrečias užduotis**, jei tai įmanoma ir tikslinga. Pvz., parengiant kitai valstybei narei skirtą informacijos prašymą reikia pakartotinai įvesti nacionalinėje sistemoje esančius duomenis į

³² COM (2012) 10 *final*.

³³ Pasiūlymo 27–29 straipsniai.

³⁴ Tarybos sprendimas 2011/292/ES.

naudojamą ryšio priemonę. Įvedant šiuos duomenis rankiniu būdu užtrunkama ir atsiranda pavojus suklysti. Tokios užduotys bus automatizuojamos pasitelkiant kitą IVS veiksmą – universalų pranešimų formatą (UMF II)³⁵. Šiuo ES finansuojamu projektu, kuriam vadovauja Europol, siekiama parengti pranešimų, kuriais prašoma informacijos ir pateikiami atsakymai, formato standartą. Taip būtų sudarytos sąlygos automatizuotam duomenų perdavimui tarp įvairių sistemų, pvz., nacionalinių bylų tvarkymo sistemų ir SIENA. Panaikinus pakartotinių duomenų įvedimą rankiniu būdu gaunama dvejoja nauda – galima sumažinti išlaidas arba bent geriau panaudoti išteklius. Laisvus darbuotojus galima paskirti atlikti patvirtinimo užduotis. Be to, sumažinus perrašymo klaidų ir palengvinus keitimąsi susisteminto formato informacija pagerėja duomenų valdymas ir apsauga.

Užduočių automatizavimas nereiškia, kad kiekvienas policijos pareigūnas ES turėtų turėti prieigą prie visos ES policijos informacijos. Keitimasis informacija turi būti reikalingas ir tikslingas, jis turi būti valdomas siekiant užtikrinti, kad šių apribojimų būtų laikomasi. **Todėl automatinė paieška, kaip būdas išspręsti pajėgumo problemas, atliekama pagal esamas ES keitimosi informacija priemonės remiantis principu „yra atitiktis“ arba „nėra atitikties“** (pvz., SIS, DNR ir pirštų antspaudų pagal Priumo sprendimą atveju), kitaip ji naudojama tiksliai apibrėžtų rūšių duomenims (pvz., transporto priemonių registracijos duomenims pagal Priumo sprendimą) ieškoti. Tam tikros užduotys, visų pirma prašymų ir atsakymų patvirtinimas, negali ir neturėtų būti automatizuojamos. Tai ypač svarbu pagal Švedijos iniciatyvą, kuria reikalaujama, kad prašymai būtų pagrįsti.

Galiausiai naudos gali duoti skirtingų nacionalinių sistemų ir administracinių struktūrų **sąveikumas** – procedūros taps nuoseklesnės, atsakymai bus pateikiami greičiau, pagerės duomenų kokybė, o planavimas ir plėtotė bus paprastesni. Europos sąveikumo sistemoje³⁶ nustatyti keturi sąveikumo lygmenys: techninis, semantinis, organizacinis ir teisinis. UMF II bus plėtojamas semantinis lygmuo³⁷. Derinant bendrą veiklą (KC, kanalo pasirinkimą) bus skatinamas organizacinis lygmuo. Tačiau informacija galima faktiškai keistis ir ją naudoti tik jei tai teisiškai leistina.

Europol ir valstybės narės raginami:

- Toliau rengti UMF II standartą.

3.4. Gerinti mokymus ir informuotumą

Siekdama teisėsaugos pareigūnams suteikti veiksmingam bendradarbiavimui būtinų žinių ir įgūdžių, Komisija rengia Europos teisėsaugos pareigūnų mokymo sistemą. Atlikus apžvalgą paaiškėjo, kad svarbios ES keitimosi informacija priemonės įtrauktos į pradinį teisėsaugos agentūrų mokymo etapą, tačiau mokymo kokybė neįvertinta. Specializuotos kvalifikacijos pareigūnams, pvz., dirbantiems KC, reikalingas išsamesnis mokymas. Taip pat pripažįstama³⁸, kad tokių darbuotojų mainai yra naudingi ir turėtų būti skatinami.

Valstybės narės raginamos:

³⁵ *Universal Message Format* santrumpa.

³⁶ COM (2010) 744 galutinis.

³⁷ UMF II atsižvelgiama į kitą su semantiką susijusią veiklą, pvz., pagal Europos viešojo administravimo institucijų sąveikumo sprendimų programą kuriamus bendrus duomenų modelius.

³⁸ 10333/12.

- Užtikrinti, kad visi teisėsaugos pareigūnai būtų dalyvavę atitinkamuose mokymuose apie tarpvalstybinį keitimąsi informacija.
- Rengti KC darbuotojų mainus.

Komisija:

- Užtikrins, kad į Europos teisėsaugos pareigūnų mokymo sistemą būtų įtraukti mokymai apie tarpvalstybinį keitimąsi informacija.

3.5. Finansavimas

ES lėšos iš Nusikalstamumo prevencijos ir kovos su nusikalstamumu fondo (ISEC) buvo skirtos keitimosi informacija projektams, pvz., UMF II (830 000 EUR) ir Priumo sprendimo įgyvendinimui (11,9 mln. EUR). 2014–2020 m. šį fondą pakeis ES vidaus saugumo fondas, pagal kurį taip pat bus galima skirti finansavimą ES keitimosi informacija projektams.

Pagal vadinamąjį **daugiamečių programų** „pasidalijamojo valdymo“ principą dalį Vidaus saugumo fondo valdys valstybės narės. Pagal šiame komunikate pateikiamas rekomendacijas **šiose programose turėtų būti atsižvelgta į svarbius nacionalinius keitimosi informacija prioritetus**. Be to, Komisija taip pat apsvairstys, kaip tiesiogiai valdomo Vidaus saugumo fondo dalių lėšomis galima visų pirma remti bandomuosius projektus, pvz., toliau plėtojant UMF II.

Dėl valstybių narių patiriamų išlaidų, pasinaudojus kitomis rekomendacijomis (dėl KC ir UMF II) galima būtų, kaip minėta, sumažinti išlaidas arba bent geriau panaudoti išteklius.

Valstybės narės raginamos:

- 2014–2020 m. ES vidaus saugumo fondo lėšomis finansuojamose nacionalinėse daugiametėse programose atsižvelgti į svarbius keitimosi informacija prioritetus.

Komisija:

- Įtrauks keitimosi informacija politikos klausimą į VSF programavimo aptarimą su valstybėmis narėmis.
- Ragins teikti pasiūlymus dėl tiesioginio (Komisijos skiriamo) svarbių bandomųjų projektų finansavimo.

3.6. Statistiniai duomenys

Turimi statistiniai duomenys yra neišsamūs, nors kai kuriose srityse jie neblogi (pvz., SIS, SIENA). Renkant geresnius statistinius duomenis būtų gaunama daugiau žinių apie Švedijos iniciatyvos (dabar turima duomenų tik apie naudojant SIENA išsiųstą informaciją) ir Priumo sprendimo naudojimą.

Tačiau statistinių duomenų rinkimas gali pareikalauti nemenkų išteklių, ypač jei jis nėra įtrauktas į įprastą darbų srautą. Reikėtų vengti *ad hoc* veiksmų. Geriausia taikyti raida pagrįstą požiūrį, remiantis jau pradėtais procesais, pvz., kaip aprašyta ataskaitoje dėl Priumo sprendimo, nustatant tas atitiktis pagal Priumo sprendimą, kurios buvo naudingos atliekant

tyrimus. Dažniau naudojant SIENA priemonę prašymams pagal Švedijos iniciatyvą, kaip rekomenduota pirmiau, daugiau tokių prašymų bus įtraukta į SIENA statistinius duomenis.

Valstybės narės raginamos:

- Gerinti su Priumo sprendimu susijusius statistinius duomenis.

4. IŠVADOS

Gerinti tarpvalstybinę keitimąsi informacija nėra galutinis tikslas. Siekiama veiksmingiau kovoti su nusikalstamumu ir taip sumažinti nusikaltimų aukoms ir ES ekonomikai daromą žalą.

Tarpvalstybinis keitimasis informacija iš esmės vyksta sklandžiai ir, kaip matyti iš pateiktų pavyzdžių, tai yra itin vertingas įrankis kovojant su sunkiu ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu ES. Tačiau jį dar galima tobulinti. Visos valstybės narės turi iki galo įgyvendinti priimtus teisės aktus. Ateityje visos valstybės narės turėtų pirmiausia vieningai sistemiškiau naudoti Europolo kanalą ir visose jose turėtų būti įsteigti visapusiai vieno langelio principu veikiantys nacionaliniai kontaktiniai centrai (KC).

Komisija savo ruožtu toliau stebės, kaip priemonės įgyvendinamos ir naudojamos, teiks ES finansavimą ir derins įvairius aspektus, kad būtų užtikrintas nuoseklumas. Komisija šiuo komunikatu nesiūlo jokios naujos priemonės. Jei ateityje ji pasiūlys naują priemonę, ji laikysis pagrindinių principų, išdėstytų 2010 m. Apžvalgos komunikate: pagrindinių teisių apsaugos ir būtinumo, subsidiarumo ir kruopštaus rizikos valdymo užtikrinimo.

Vis dar reikia daug pastangų užtikrinti, kad siekiant susidaryti nuomonę apie tarpvalstybinį nusikalstamumą visoje ES svarbia informacija būtų dalijamasi su Europolu. Į šį poreikį bus atsižvelgta būsimame Komisijos pasiūlyme dėl Europolo reformos. Tačiau pagal šiame komunikate pateiktas rekomendacijas sistemiškiau naudoti Europolo kanalą ir saugią ryšių priemonę SIENA jau būtų sudarytos palankesnės sąlygos teikti informaciją Europolui.

Tęsdama šiame komunikate aptartą veiklą Komisija toliau bendradarbiaus su valstybėmis narėmis pagal ES vidaus saugumo srities informacijos valdymo strategiją. Ji siūlo Tarybai kasmet rengti Vidaus saugumo komiteto diskusijas. Komisija taip pat ragina Europos Parlamentą aptarti, be kita ko, Specialiajame kovos su organizuotu nusikalstamumu, korupcija ir pinigų plovimu komitete, jos rekomendacijas.